

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat.
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primeroma zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom poslati velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Slabo časnikarstvo in pa dolžnosti katoličanov.

(Konec.)

Žalostno je videti, kako se dan na dan najnesramnejše in najkrivičnejše reči v imenu svobode v slabih časnikih proti cerkvi razglašajo; pa še žalostnejše je, da katoličani iz kratkovidnosti ali pa napačne sramožljivosti s svojim denarjem to početje podpirajo. Dobro vemo, da mnogo poštenih in krščanskih ljudi tako dela. Britko se pritožujejo o hudih naslednjih slabega časnikarstva, ko v rokah držé brezveren list. Čemu tedaj tožijo? Ali mar spridenost ne prihaja iz popačenega uma, kakor sad iz cvetja? Mar sovrašтво in preganjanje cerkve ne izvira iz obrekovanja cerkve in liberalnih laži čez njo? Kdo skuša Boga odstaviti in pregnati iz narave? Kdo žuga razdijati krščansko družino, raztrgati vez zakonsko in ob veljavo pripraviti starše? Ali tega ne dela slabo časnikarstvo? Ni je resnice, da bi je ne napadalo, ne čednosti, da bi je ne zamehovalo, ne dolžnosti, da bi je ne omajalo, ne pravice, da bi je ne popačilo, ne načela, da bi ga ne zavrglo, ne malika, da bi mu ne darovalo.

In vendar veliko katoličanov brez vse skrbi bere take slabe liste. Nekoliko jih k temu žene radovednost, nekoliko razvada, nekoliko pa strah pred ljudmi. Kar poštene listi objavljajo, za to se taki ljudje dosti ne zmenijo, če je tudi bolje od unega, češ, da to že sami dobro vedo. Če jih kdo zaradi tega opomni, se izgovarjajo, da je tudi to treba vedeti, kar nasprotniki pišejo, da se človek od njih veliko nauči, da zaradi kupčije, obrtnije itd. človek

brez nasprotnih časnikov biti ne more itd. Naš namen ni spuščati se v take in enake izgovore, ampak le presojevati vprašanje: sme li katoličan z mirno vestjo brati slabe časnike? Odgovor na to vprašanje se glasi določno, da tega ne sme in da se zelo pregreši, kdor temu nasproti ravna in sicer iz 3 vzrokov. 1. Natorna postava veleva skrbno ogibati se vsega, kar bi utegnilo zavirati naše zveličanje; 2. to zahteva zapoved božja, oznanovana od apostelna Pavla, ki je v Efezu sožgal vse slabe bukve; 3. to velevajo stare cerkvene določbe, ki so se pri zboru tridentinskem zopet ponovile.

Tako sta določila škofa lutiški in bruški in ravno tako sodi tudi kardinal Patrizi v svojem listu do duhovščine rimske: „Verniki te brezbožne liste, piše kardinal, bero iz radovednosti; tako pridejo v katoliške družine, ne da bi se pomislila velika nevarnost, ktera od tod izvira za duše in srca mladih ljudi, ki se že napijo strupa nejeverstva, preden morda še zamorejo okusiti mleko sv. vere.“

Če je pa že branje takih listov velika pregreha, se še veliko bolj pregreše tisti, ki se na take liste naročajo in jih s svojim denarjem podpirajo. Škofje švicarski vsled tega vernike, zlasti starše, opominjajo na njihove dolžnosti v tej reči, in se sklicujejo na pametno razsodbo očetov in na ljubezen materno.

„Kako more krščansk oče trpeti tak časnik v svoji hiši! — Kako ga more hraniti, ko bi tudi le enkrat v tednu prinašal pohujšanje v njegovo hišo! — Nikakor ne, kličemo s sv. Janezom: „Nikar ga ne sprejemaj v svojo hišo!“ Ko bi hodil v tvojo hišo brezbožen človek ali zapeljivec, ali bi ne varoval pred njim vse svoje družine? — Kako tripiš tedaj pri sebi

tihotapskega mutastega zapeljivca! — Ali ne dosega svojih slabih namenov tiheje in trdovratneje? Pohujšanje je pohujšanje, v kateri koli podobi se ga krivega delaš. Pa ne samo za tvoje otroke in podložne zahteva sv. Janez, da odvrtačuješ, kar koli ne spoznava Jezusovega uka. Njegova prepoved ima splošen pomen. Kdor nekrščansk časnik v svojo hišo sprejema, se s tem vdeležuje vseh hudobij dotičnega časnika. Z denarjem, ki ga za tak časnik plačuješ, podpiraš sovražnike katoliške cerkve, ki je tvoja mati, in puščaš brez pomoči dobre časnike, ki se za tvojo mater sveto cerkev vojskujejo. Morebiti pa svoji materi še majhno milošnjo odrekuješ ali jo pa še lahkomišljeno zaničuješ in obrekuješ.“ Zares, po vsej človeški in božji pravici je sveta dolžnost vsakemu človeku, z vso srčnostjo ustavljati se temu, kar škodo dela najsvetejšemu in najdražjemu v neumrljivih dušah, veri in lepemu vedenju. V tem je ni izjeme. Nobeden, še papež ne, pravi lombardijski škof s svetim Alfonzom, nima pravice, to dovoliti, da bi smel brati knjigo ali časnik, kar bi ti lahko pogubilo tvojo dušo.

Po izreku škofov švicarskih smejo le tisti katoličani brati slabe časnike, katerih dolžnost je pravico in resnico braniti zoper laž in zmoto, in katerim je zaradi tega treba vedeti, kaj nasprotniki pišejo. Posnemajmo v tem oziru naše nasprotnike; preiskujmo njihova društva, javna shajališča, krčme, kavarne in le malo kje hoste našli časnike stranke nasprotne, zlasti časnike katoliške, med tem ko po naših društvih, kavarnah in krčmah vse mrgoli najslabejših časnikov dunajskih in domačih. Nasprotniki naši ravnavajo dosledno, kako pa naj imenujem ravnanje naše? Zato naj se pa nihče ne pritožuje

Soloveška čudotvorca Savatij in Zosima.

Povedka iz samostanskega življenja na Ruskem.

(Po Kostomarovu spisal J. Steklasa.)

(Konec.)

V samostan so začeli prihajati romarji, ki so mnihom prinašali lepe darove. Zosima se je odlikoval z gostoljubnostjo in s tem je še več ljudi privabil v te kraje. Čez nekoliko časa je bila sezidana nova večja cerkev mesto stare lesene in zraven še ena v čast Marije v nebovzete. Spomnili so se takrat tudi Savatija. Zosima je slišal o njem nekaj od Germana, ali nobeden ni znal, kje je on pokopan. Kar ju je iznenada izvestil o tem Kirilo-bjelozerski igumen, ki je vedel o smrti Savatijevej. Povedal mu je bil namreč vse Novgorodec Ivan, ki ga je pokopal. Zosima sam se je odpravil na Vig, kjer je našel telo Savatijevo ter ga pripeljal na soloveški otrov. Legenda pripoveduje, da kosti Savatijeve niso strohnele, nego da so lepo dišale. Vvrstili so ga kasneje med svetnike.

Mnihu v soloveškem samostanu pa niso vedno v miru živeli. Oni so smatrali otok soloveški za lastnino samostansko; ali ravno tako so ta otok smatrali za svojo lastnino ribiči, ki so prihajali vsako leto semkaj na lov. V številu ribčev, ki so se potegovali za ta otok, bili so tudi ljudje mogočne posednice Marte Borecke iz Novgoroda. Zosima sam se je odpravil zavoljo tega v Novgorod ter se obrnil na samega škofa in druge imenitne osebe. Ko je prišel tudi k bojarici Marti, potožil je pred njo zaradi njenih ljudi; ali ona ga je dala zavoljo tega pregnati iz mesta. Takrat je Zosima pomajal z glavo ter rekel svojim spremljevalcem: „Glejte, nastopili so dnevi, ko bo zginil ves sled teh zdaj na tem dvoru živečih ljudi. Vrata njegova se bodo zaprla in nobenkrat več ne odprla: ves dvor bo ostal pust in prazen.“ Med tem pa je vendar vladika dobil zanj list, v katerem je bil zapisan ves otok kot lastnina soloveškega samostana. Na listu so bili pečati vladike, posadnika, tisučernika in mesta Novgoroda. Vrh tega pa so bojarji še bogato obdarili soloveškega opata. Takrat se je skesala

Marta Borecka ter rekla: „Jaz sem se nepravno nanj jezila, meni so se zlagali moji ljudje, da si on moja posestva prilastuje.“ Poslala je zatoraj k Zosimi oproščenja prosit ter ga poklicala k sebi na obed. Opat je obljubil priti. Marta je napravila velik pir ter povabila več drugih gostov. Zosima je sprejela z veliko dvorljivostjo ter se je dala s svojimi sinovi in hčeram blagosloviti. Marta je postavila Zosimo na prvo mesto. Zdajci, sred pira, pogleda Zosima na šestero bojarjev sedečih za mizo; strese se ter zajoka bridko. Kolikor je bilo mogoče spoznati, moral je videti nekaj strašnega. On ni nič več jel. Po dokončanem piru ga je prosila Marta še enkrat za oproščenje ter se mu priporočila, da moli za njo in za njene otroke. Prinesla mu je tudi darov ter poklonila samostanu na otoku pri reki Sumi ležečo vas. Zosima je odpustil Marti, se jej zahvalil za dar in čisto žalosten odšel.

Ko je prišel iz hiše Marte Borecke, vprašal ga je njegov učenec Daniel. „Oče, kaj pomeni to, da si ti pogledavši na bojarje tako žalosten postal in da nisi hotel nič več jesti?“

čez predrznost in nesramnost slabih liberalnih časnikov, ki napadajo, smeš in z blatom ometavajo najdražje naše svetinje. Če katoličani tako ravnanje podpirajo in pospešujejo s svojim denarjem, se jim godi prav, da liberalci tako ž njimi počenajajo. Kdor pusti, da ga sujejo z nogami, ko bi se temu lahko odtegnil, drugega ne zasluži, nego da ga teptajo z nogami in nima pravice se pritoževati!

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. decembra.

Avstrijske dežele.

Dunajski časnik „Mont. Revue“ pritrjuje berlinski „Prov. Corr.“, ki je izjavila se, da je za prijaznost prusko-avstrijsko dualizem potrebna reč. Omenjeni dunajski list namreč skuša sam dokazati, da je dualizem nastal le, ker je tudi narodom avstrijskim neobhodno potreben. Po tem takem bi bile pa sile in nadloge, v ktere je po njem Avstrija zabredla, tudi le potrebne reči, brez katerih bi Avstrija ne mogla obstati. Zakaj pa so o Božiči skoro vsi časniki tožili o slabih časih, o revščini, o zadregah, v katerih so skoro vsi stanovni avstrijskih podložnikov? Morda le zato, ker je bilo na političnem polju vse tiho.

Ogerskih ministrov ni bilo na Dunaj k razpravam o bankinih in colnih zadevah, ki se bodo še le nadaljevale, ko se vrne Andrassy s Pešte.

Z Levova se poroča, da je ondi duhovščina katoliška in grška zedinjena poslala o Božiči papežu adresu udanosti.

Vnanje države.

Na jugoslovanskem bojišču. kjer je glavni vodja naš Humbayer, je gibanje zelo živahno. Splošna skupščina je sklenila s Turki boj do smrti. Poturčenim Srbom, ki ostanejo mirni, ustajniki nočejo nič hudega storiti, marveč jih varovati in braniti; one poturčence pa, ki zgrabijo orožje, bodo preganjali kot najhujše sovražnike.

S Kostajncem poroča telegraf, da so bili v četrtek na otoku Strugi pod Novim Turki zagrabljeni in jim vzeta ladija; pustili so na mestu 16 mrtvih in 30 ranjenih. Drug telegram naznanja, da jim se je 24. t. m. enaka pripetila blizu Žirovca in Slabinje. Tedaj se oboji neprenehoma sprijemajo. Vedne zmage, če tudi v manjših praskah, ustajnike navdušujejo čedalje bolj.

Zosima je odgovoril: „Jaz sem videl strašno prikazen. Šestero teh bojarjev je sedelo za mizo, ali nobeden ni imel glave, in vdrugič sem pogledal nanje ter sem ravno toisto videl, ko pogledam v tretjič, opazil sem ravno tako vse brez glav. Ž njimi se bode v resnici tako zgodilo, ti boš sam to videl, ali nobenemu ne razglašaj sodeb božjih!“

Eden od teh pri Marti na obedu bivših bojarjev, po imenu Pamfilij, je pozval bil drugi dan Zosima k sebi. On je bil namreč tudi opazil, da je Zosima naenkrat nemiren postal. Vprašal je drugi dan opata za vzrok; on mu je tudi odkril to tajno videnje. Pamfilij je stopil med mnihe, ter se je oslobodil preteče nesreče. Zosima in on sta odšla v soloveški samostan. Čez nekoliko časa je zvedel Zosima strašne vesti iz Novgoroda. Novgorodci so se morali boriti za svojo slobodo proti moskovskemu knezom ter so bili na reki Šeloni strašno potolčeni*) leta 1471. Tudi oni bojarji, ki so sedeli z Zosimo pri obedu v Novgorodu, so v tem boju glave zgubili. Prešlo je še nekoliko let. Zosima je začel slabeti, ter si je

Franoska narodna skupščina se je spustila v obravnavanje tiskovne postave, in sprejela prvi člen, po katerem se imajo kaznovati napadi na republikansko vladno in ustavne postave.

S Španjskega se poroča, da Karlisti streljajo v trdnjavo Irun, ki je zaradi tega v hudi sili. Posadka je prodrla ž nje, a brez uspeha. Tudi streljanje na trdnjavo Hernani traja dalje; če ne bo kmalu pomoči, se bo morala podati Karlistom.

Izvirni dopisi.

Iz Trsta, 27. decembra. (Občni zbor. — Krst. — Samomor.) Včeraj popoldne po blagoslovu je bil pri prav lepem vremenu na Bazovici v zgornji okolici osmi občni zbor našega polit. društva „Edinost“, kteremu je predsedoval g. Nabergoj. Ko se je bil prebral in potrdil zapisnik zadnjega zbora, prečital je g. Trobec odsekovo poročilo v zadevi društvenega časopisa, ktero je potem predsednik kmetom še posebej razložil. Obširno poročilo je obsegalo odsekovo delovanje za časnik in sicer najprej brezuspešno njegovo pogajanje z Goričani in potem potrebne korake, ki jih je odsek v soglasju z društvenim odborom storil za vstanovljenje društvenega časnika „Edinost“, ki začne z novim letom izhajati po dvakrat na mesec; na zadnje je še odsek zbranim udom nov list priporočal, naj ga podpirajo in razširjajo. Zbor je odsekovo delovanje enoglasno odobril in s tem je bila končana druga točka duevnege reda. — Tretjo točko, naj se z vodo preskrbi zgornja okolica, razjasnil je g. Nabergoj. Povedal je mestnega starešinstva sklep, po katerem se ima Reka napeljati v Trst, da se mesto preskrbi z vodo, ker je bila že dotična pogodba sklenjena; zato naj se oglasi tudi naše društvo s prošnjo, da bi se napeljevanje Reke vravualo tako, da bi bilo tudi okolici v korist. Na to je bral g. Trobec odborov načrt prošnje, ki je bil enoglasno in z veseljem sprejet. Prošnja se naslanja na to, da je okolica del tržaške občine, ki nosi ista bremena, kakor mesto, dalje da je v zgornji okolici vsled narave Krasa in premajhnega števila vodnjakov skoro vsako leto pomanjkanje vode ter da to prizadeva srenjskeji blagajnici veliko stroškov, ker se mora o suhi v one kraje uvažati voda, s ktero pa je le najsilnejši potrebi pomagano. Zato se društvo trdno nada, da mestno starešinstvo iz pravnega, lju-

delal sam svoj grob. Kar začuje še strašnejšo vest, nego je bila prva. Veliki Novgorod je namreč zgubil svojo neodvisnost; vse poprejšnje bogastvo je bilo poplenjeno in blagostanje pokončano. Vladika Teofil je bil odstranjen; mnogo bojarjev in drugih ljudi je bilo nesrečnih. Moskvičani so jih mnogo zaslužnili ter odpeljali v Moskvo. Med njimi je bila tudi nesrečna Marta Borecka v verigah s svojimi otroci poslana v Moskvo. Prerokovanje Zosimovo se je spolnilo: „zapuščen bo njen dvor in zginit bo sled njegovih prebivalcev.“

Zosima ni dolgo preživel gorje, ki je zadelo Novgorod v početku l. 1478. V tem letu 17. aprila, je tudi on umrl, potem ko si je dal priseči od bratov mir in obdržavanje ustava. Za svojega naslednika je označil Arsenija. Zosima je bil zakopan za oltarjem Spremembe Gospodove. Njegov grob so romarji močno obiskovali.

Samostan Soloveški pa je imel veliko važnost v povesti severnih pokrajin ruskih. Iz njega se je razširjalo krščanstvo med primorskimi pagani. V polovici 16. stoletja je bil za opata

doljubnega in gospodarskega ozira prošnjo usliši. — K četrti točki, posamezni nasveti, oglasijo se nekteri kmetje. Pečar toži, da se je novi pridobitni davek naložil po nasvetu komisij, ki so dohodke posestnikov po svoje presodile. G. Nabergoj razloži sklep mestnega zbora ter potrjuje, da so komisije res svoj posel slabo opravljale. Črnigoj pravi, da komisije niso prašale nikogar, če ne kakega otroka, ko so svoje račune delale. Ko sta reč konstatovala še gg. Nadlišek in Trobec, sprejel je zbor nujni predlog Pečarjev, naj se naprosi magistrat, da se pomote popravijo in da se davek primernejše naloži. — Jože Kocijančič za tem govori blizo tako-le: „Jaz sicer nisem rojen okoličan, pa vidim, koliko krivic se okoličanom godi. Tega pa še vsi ne spoznajo, ter če tudi čez to med seboj tožijo, vendar si nobeden ne upa glasú povzdigniti, kjer je treba; so nekteri, žalibog, ki se dadó za majhno reč pregovoriti, da molcé ali celó zatiralcem prikimujejo. Pa še druge krivice nas čakajo, če bomo vedno molčali.“ Potem pripoveduje dogodbe iz lastne skušnje, ki dokazujejo resničnost njegovih besed. G. Trobec pravi, da dokler so okoličani svoje župane imeli, naznanjali so jim oni po domače vse odloke magistratove, sedanji načelniki pa tega ne delajo; naznanila se sicer nabirajo, pa le v laškem jeziku, zato okoličani magistratnih in drugih ukazov ne zvedo in ko se nevedoma zoper kako določbo pregrešé, brž so brez milosti kaznovani; zato moramo tirjati, tako sklepa govornik, naj se nam naznanila pošiljajo v slovenskem jeziku. — Križmančičeva pritožba o zadevi srenjskih pašnikov se vzame le na znanje, ker je stvar prekrajna, da bi se moglo o njej v društvu kaj sklepati. Med živahnim zborovanjem, kterege se je vdeležilo mnogo društvnikov, bilo se je skoro že zmrčilo, zato se je volitev enega odbornika po listkih odložila na prihodnji zbor, zlasti ker niso bili vsi udje za enega kandidata.

V zadnjem mojem dopisu omenjeni jud g. Dragotin Erenfest se je res dal 15. t. m. krstiti.

Kam pripelje brezbožno in zapravljivo življenje, vidi se iz strašne smrti samomorcev. V nekem tukajšnjem predmestju se je te dni obesil nek Nemeč po imenu Fischer potem, ko je vse svoje premoženje zapravil. Predno se je končal, pretepel je prav dobro svojo priležnico, napil se žganja in najedel se klobas. Pri njem se je pač vresničil pregovor: kakoršno življenje, takošna smrt.

v tem samostanu Filip Količev, kasneje metropolit za Ivana Groznega. Le ta opat je soloveški samostan čisto popravil. Sezidal je lepo novo poslopje za mnihe in s svojim umetnim gospodarstvom je spremenil v kratko ves otok v cveteč vrt. Za cara Teodora je bil samostan obzidan s čvrstim zidom in preskrbljen z bojnicami. Za Aleksija Mihajloviča je bil pa še posebno znamenit soloveški samostan v pogledu cerkvenega razkola, v njem so se branili starobredci dolgo časa proti carskim naredbam. Vsled svoje oddaljenosti od sredotočja carstva je bil ta samostan postojano pribežališče miroljubnih. In zavoljo tega ni bil nič manje blagodarjen z darežljivostjo carjev in odličnih oseb. Ravno tako se je odlikoval v vsakem obziru z gostoljubnostjo proti mnogim romarjem, ki so zahajali tje iz daljue Rusije. Imeni Savatij in Zosima ste postali posebno poznati in imenitni vsem ruskim prebivalcem. Neizvestno je pa vendar, zakaj se ta dva sveteca imata za pokrovitelja bučelarstva v Rusiji.

Domače novice.

V Ljubljani, 30. decembra.

(Občni zbor čitalnice ljubljanske) pričel je predsednik gosp. dr. Jan. Bleiweis s kratkim govorom, v katerem se je s posebno žalostjo spominjal bivšega podpredsednika ranjcega dr. Coste, kterega nam je v začetku leta vzela nemila smrt. Zahvalil se je dalje odboru in pevovodji g. Stöcklnu za marljivo delavnost, pa tudi drugim, ki so pri „besedah“ pomagali do sijajnega vspeha. Tajnik gosp. Fr. Ravnikar je poročal, da je odbor imel med letom 11 sej, da je čitalnica naročena na 57 časnikov, da ima pevski zbor čez 50 udov in pod vodstvom g. Stöcklna izdatno napreduje, da je v pevski šoli 16 učencev in 19 učenk in da je bilo med letom 8 „besed“ dobro obiskanih. Udov šteje društvo 305. Blagajnik g. Fr. Kadilnik bere račun; dohodkov je bilo 4800 gold., stroškov le 3778 gold., in da ostane v blagajnici 230 gold. Premožanje čitalnično znaša 6524 gold. Delnic čitalničnih (po 10 gld.) je bilo letos darovanih osem. — Volitve odbora se je vdeležilo 58 udov; izvoljeni so: za predsednika vnovič g. dr. Jan. Bleiweis, za blagajnika g. Fr. Kadilnik, za odbornike pa prejšnji odborniki gospodje: dr. K. Bleiweis, L. Klinar, M. Pakič, dr. J. Zupanec, M. Kreč, H. Turek, D. Juvančič, Fr. Drenik, Fr. Ravnikar, V. Valenta, Iv. Vilhar, dr. J. Poklukar; na novo gospodje: J. Vičič, prof. M. Pleteršnik, in J. Pfeifer.

(Iz seje deželnega odbora 24. decembra.) Naznanilo c. k. deželnega predsedništva, da se deželni zbor začne prve dni marca meseca, vzame se naznanje ter sklene, priprave delati za ta zbor, ki bode zadnji 6letne dóbe. — Deželnemu računovodstvu se dadó o poslovanji njegovem nektera nova vodila. — Pritrđi se predlogu pomnoženega krajnega šolskega sveta v Polhovem Gradcu, da se ondašnjemu prov. učitelju Jožefu Bozju definitivna služba podeli. — Za Janeza Šubica, ki v Rimu študije dela v slikarstvu, se naukaže izplačanje po sklepu deželnega zbora mu podeljene podpore.

(Pojasnilo.) Nedavno smo imeli uveden članek o „Slovenski Matici“ slovaški. Ker smo zvedeli, da je več bralcev, ki so menda prezrli opazko našo in članek bolj površno brali, mislilo, da je vlada avstrijska razrušila „Matico slovensko“ t. j. našo „Matico“, ki ima svoj sedež v Ljubljani, zato takim, ki so se motili, še enkrat povemo, da naša „Slovenska Matica“ v Ljubljani ni razrušena, ampak slovaška v Št. Martinu, ki se pa tudi „Slovenska Matica“ imenuje, kakor se imenujejo Slovaki sami „Slovenec“.

(Ustrelil) se je 22. t. m. v koloseji mlad feldvebel 46. ogerskega polka „Sachsen Meiningen“. Postavil je nabasano puško na tla, cev pritisnil na čelo, potem pa petelin sprožil z linirjem. Krogla mu je raznesla črepinjo in možgane razkropila po stropu. Pravijo, da je to storil iz jeze, ker zaradi slabega obnašanja ni imel upanja priti višje.

(Silvestrov večer) napravi čitalnica ljubljanska, kakor vsako leto, svojim in drugih narodnih društev udom veselico s sledečim programom: 1. Miroljub: Galopp „Na noge“, igra domači orkester. 2. Bendel: „Srečni zakon“, moški zbor. 3. Strauss: Valcar za flavto, gosli in glasovir. 4. Rieverie, arrang. Stöckl, igra domači orkester. 5. „Hrepenenje po domovini“, arrang. Stöckl, za tenor-solo s spremljevanjem orkestra. Tenor-solo poje g. Steinmetz. 6. „Schnyder pl. Wartensee“, simfonija za kvartet in osem otročjih instru-

mentov. 7. Genée: „Laška solata“, šaljivi moški zbor s tenor-solo, poje g. Eržen. 8. „Silvestrova noč“, deklamacija. 9. Vožnja po železnici v Bled. 10. Stöckl: Fantazija, igra domači orkester. 11. Quolidbet narodnih pesem, arrang. Stöckl za moški zbor, tenor- in bariton-solo, čveterospjev in osmospjev s spremljevanjem glasovira in orkestra. 12. Loterija. — Začetek natančao ob 7 $\frac{1}{2}$ uri. — Znano je, da so Silvestrovega večera veselice zelo priljubljene, toraj bo gotovo tudi letošnja mnogo obiskana.

(„Turški list“) to je tisti listič, ki ima s „Schulzeitung“ vred za „Laibacherico“ najmanj naročnikov izmed vseh listov, kar jih v Ljubljani izhaja, kterega zunaj Ljubljane tako redko kje vidiš, kakor belo vrano, in ki je bil že več mescev kakor poper suh, če ni zijajočih prostorov svojih napolnil s kakim škandalom — ta list je ponatisnil uni teden iz nekega malo in tudi slabo znanega nemškega lističa nekaj, kar je bilo onemu časnikarskemu puščavniku iz Ljubljane pisano o slovenskih listih. Omenjeni dopis je smrdljiva gnojnica polita na vse slovenske časnike, kakoršna navadno teče spod nemčurskih piscev; ker smo je od te strani že navajeni, nas tudi ta polivka nikakor ne omami, še ne zmenili bi se za njo, čeprav je garnirana z nesramnimi lažmi. Nekaj pa vendar je v nji, kar nam sili pero za odgovor v roke, zlasti ker je tudi graška „Tagespost“ — menda, ker ji je o praznikih manjkalo spodobnejšega gradiva — to žlobodro ponatisnila. „Turški list“ (kajti njemu posebno so namenjene te besede) trdi, da slovenski časniki beračijo naročnike skup, da tedaj Slovenci sami za nje ne marajo. Da slovenskim časnikom ne gre predobro, to sami radi pripoznamo; zakaj pa jim ne gre dobro? Zato, ker se narodu slovenskemu sploh slabo godi, ker je ubog ter ne more podpirati njemu priljubljenih listov tako, kakor bi jih, ako bi se njemu samemu boljše godilo. Kjer je boj za vsakdanji kruh, obleko itd., tam za časnike malo ali nič ne ostaja. Vrh tega se zatirajo slovenski časniki od drugih strani, kolikor le gré. (Glej konfiskacije, objektivne sodbe, denarne in druge kazni.) Kako pa je z nemčurskimi, zlasti s tabo, „turški list“? Ali si bil kdaj konfisciran? Koliko si že denarne kazni plačal? Kdaj si dokazal, da kolek res — in ne samo na videz — plačuješ? Pri vsem tem pa, da-si tigre vsa „kapitalna in inteligentna“ gospóda, uradniki itd. na roke, kako izhajaš? Koliko imaš naročnikov? Koliko po deželi? In s čem zapeljuješ ljudi k naročevanju? Z lažnjivimi obljubami, kterih potem ne držiš. Obetaš, da boš pravičen vsa ki narodnosti. Ali si pravičen ogromni večini prebivalcev kranjske dežele le v eni točki? Ali ni vse, kar obetaš, laž? Ali ni vabilo tvoje na naročevanje jasna laž, s ktero zapeljuješ in loviš ljudi? In koliko jih vjameš? Še toliko ne, kolikor jih ima vsak slovenski list brž, ko naznani, da bo jel izhajati. Ne posmehuj se tedaj, „turčin“, slovenskim listom, dokler ne moreš in ne smeš dokazati, da se ti pošteno živiš, in da imaš več naročnikov, kakor najmanjši slovenski list, ti „turško-nemčurski“ parazit, ti.

Razne reči.

— Duhovske spremembe. V tržaški škofiji: Č. g. J. Ceme, ki je bil imenovan za kurata v Kontorelu, ostane še v Bar koljah. Č. gosp. Fr. Kosec, župnik v Klani je dobil župnijo v Truškah. — Č. g. Iv. Revelante, dozđaj vodja c. k. glavne šole v Trstu, je ime-

novan za ravnatelja na c. k. učiteljskeji pripravnici za Primorje v Kopru. Č. gosp. Jak. Sila, duh. pomoč. pri sv. Ivanu v Trstu, pojde za kateheta na slovenski in hrvaški oddelek c. k. učiteljskega izobraževališča v Kopru.

— Usmiljene sestre. Iz Celja 27. decembra se nam piše: Danes so Usmiljene sestre prevzele oskrbljevanje naše bolnišnice „Gisela-Spital“ v veliko veselje bolnikov. Da se usmiljene sestre pri nas naselijo, za to gre čast v prvi vrsti mestnemu županu, gosp. dr. Neckermanu, kteri, čeravno liberalec, vendar prav dobro prevede, da s toliko potrpežljivostjo in ljubeznijo posvetni postrežniki svoje službe opravljati ne morejo, kakor svojemu svetemu poklicu posvečene usmilj. sestre. Kedaj pa šolske sestre dobimo, je še negotovo, ker jim je dež. šolski svet že v drugič prepovedal se naseliti.

— † Dr. Alojzij Jelenec je 16. t. m. v bolnišnici na Dunaju previden s svetimi zakramenti umrl. Drazega pokojnega priporočujem prijateljem in součencem v blag spomin. Naj počiva v miru! —

M. S—r, součenec.

Izpred porotnega sodišča.

V Ljubljani 23. decembra 1875.

Danes se je pletla pred ljubljanskim porotnim sodiščem prav zanimiva obravnava zaradi hudodelstva goljufige in onezveščenja proti Francu Hampelju in zaradi soudeležitve pri jednom hudodelstvu goljufige je soobtoženka tudi njegova žena Marija Hampelj.

Obtoženec je bil že jedenkrat kaznovan zaradi hudodelstva goljufige z dveletno ječo. Mož je bil solicator v advokaturi kanceliji našega pokojnega dr. Coste. Zatožen je, da je ogoljufal za več visokih svot denarja pilarja Štefana Lahajnarja, hišnega posestnika v Rožni ulici št. 101 v Ljubljani, in drugič, da mu je tudi zaupane mu nekatere svote onezvestil. Tožnik je že postaran, preprost, zelo delaven in varčen mož, kterega preprostost je zlorabil zatoženec Fr. Hampelj. Goljufige, kterih je zatoženec kriv, so ob kratkem te-le:

1) Je na hišo, ktero je brezizplačno Št. Lahajnar dal v last Mariji Hampelj, si izposodil od ljubljanske hranilnice 1200 gld.

2) Je ogoljufal Lahajnarja rekoč, da ima žena Lahajnarjeva (ki je živela ločena od svojega moža) na hišo prenotirano tirjatev 105 gld., ktera se mora pri sodnji izplačati.

3) Ravno s tem izgovorom mu je leta 1874 izvabil 105 gld., in 5 gld. poleg tega na koleke.

4) O sv. Miheli 1874 dal je zatožencu Lahajnar za nekovega dr. Hudeca, ki je bil boje v denarni zadregi, 30 gld., ktere je pa Hampelj sam porabil, česar tudi ne taji.

5) Nekov Fr. Šolmajer v Ljubljani je kupil travnik — toda denarja ni imel. A Hampelj, dobra duša, ki rad vsakemu pomaga iz denarne zadrege — le sam sebi ne more — dobil je takoj od Št. Lahajnarja na posodbo 386 gld. Ko je že dalj časa poteklo, in oni Fr. Šolmajer le ni nič vrnil posojene mu svote in je hotel upnik Šolmajerja tirjati osobno, dal mu je Hampelj menjico (Wechsel) s podpisom Šolmajerjevim, ter ga je tako utešil. — Izvedenca sta izrekla, da je Hampelj ponaredil podpis gospoda Fr. Šolmajerja, kterih je lahko dobil več v roke, saj je bil v kanceliji dr. Coste; a g. Fr. Šolmajer je tast dr. Coste.

6) Zopet je g. Šolmajer nameraval kupiti travnik in vnovič je človekoljubni Hampelj pripravil sebi — pardon! — gospodu Šolmajerju 465 gl. Ko ga je pa upnik tirjal, dade mu Hampelj v potolažbo hranilnično knjižico s 465 gl. — Pozneje še le je izvedel Lahajnar, prišedši sam v hranilnico, da je v istini vložnine le pet gl. — vse drugo pa je pripisano.

7) Je kupil Hampelj za svojega klijenta 14 akcij „Banke Slovenije“ — leta 1872 — za ktere, kakor je rekel, je dal po 108 gl. v istini pa so bile le po poročilu banke plačane z 80 gl. Toraj mu je bilo ostalo 392 gl. — Zatoženec pa pravi, da je bil akcije po 68 gl. platil, ker je bila takrat njihova cena nižja, ter da mu jih je sedmero, à 68 gl. (skup 476 gl.) Lahajnar podaril, kar pa tožnik odločno zanikuje.

8) Št. Lahajnar, ki je imel neomejeno zupanje v Hampelja, ga je prosil, da mu dá v hranilnico 100 gl. in sicer, naj se zapiše ta svota v knjižico, v kateri je že bilo vknjiženega kapitala 200 gl. Tu pa je umni Hampelj vedel takoj pripomoček; od teh 100 gl. pridržal je sebi 70, drugih 30 pa je vložil, poleg tega pa si je vzel še onih 200, a v knjižici je iz 30 napravil 300 gl.

9) Jeseni leta 1873 je dal Lahajnar Hampelju 85 gl., da mu on mesto njega plačuje obroke za „Türkenlose“, kterega denarja je tudi 40 gl. platil, a 45 gl. za-se pridržal.

10) Slednjič je sodišče vprašalo porotnike, ali je žena zatoženčeva, Marija Hampelj, sokriva, ker je podpisala (št. 1) dolžno pismo kot lastnica hiše v rožnih ulicah št. 101, s kterim le je zamogel si izposoditi Hampelj od tukajšnje hranilnice svoto 1200 gl. — Porotniki so jednoglasno sklenili, da zatoženka nij kriva, in sodišče jo je ob 11. uri zvečer proglasilo na podlagi izrecila porotnikov za prosto.

Ker je bilo že prepozno, da se isti večer sklene i sodba, preložili so sodniki obravnavo na drugi dan ob 4. uri popoldne.

Prav za vezilo božično je dobil Fr. Hampelj pet let težke ječe z jednim postom vsak mesec. E.

24. t. m. stal je pred porotniki 19letni Franc Ambrožič, ki je 11. oktobra okradel kancelijo g. Perona in g. Bertola na rotovžu za 232 gl. 77½ kr., kar smo tedaj obširneje poročali. Zatoženec hudodelstva ni čisto nič tajil in je bil od porotnikov enoglasno za krivega spoznan in od sodnije obsojen na 6 let težke ječe z enim postom vsak mesec. Ob enem se je izreklo, da se sme zatoženec zapreti v kako posilno delavnico in dejati pod nadzorništvo policijsko.

Umrli so:

Od 24—27. dec. Avg. Berdajs, del. o., 6¼ l., za božjastjo; Jože Jesenko, postr. o., 6 l., za oslab. črev; Anton Bezljaj, brivec, 26 l., zadahnil; Miha Subadobnik, vradnik, 80 l., vsled starosti; Ana Götzl, podobarjeva hči, 14 l., za oslabljen

jem pljuč; Stanko Novak, tab. del. otrok, 2 m., za božjastjo; Jože Branke, žnidar, 36 l., v boln., za jetiko; Ana Vimer, natakariča, 19 l., v boln., vsled ostrupenja s plinom; o. Klemen Jelenc, frančiškan, 39 l., za vročino; Rajmund Pregl, hraniln. denarničar, 40 l., za jetiko; Anton Presl, mesar, 36 l., za vodenico; Janez Žvokelj, hišn. pos., 71 l., vsled starosti; Špela Nastran, gostac., 60 l., za oslab. pljuč; Polona Koritnik, kmet. vdova, 68 l., za sušico.

Telegrafične denarne cene 28. decembra.

Papirna renta 69.40 — Srebrna renta 73.75 — 1860letno državno posejilo 111.90 — Bankine akcije 920 — Kreditne akcije 200. — London 112.90 — Srebro 104.45. — Ces. kr. cekini 5.31½ — 20 Napoleon 9.05.

Jos. Svoboda,

lekarničar „pri zlatem orlu“,
tik železnega mosta v Ljubljani.

priporoča toliko priljubljena sulfidna zdravila, ki so
1. Salicilna voda za izplakovanje ust pri grlobolenji (difteritis). (74—14)
2. Salicilni zobni prah za snazenje zob. Izmed vseh do zdaj znanih prahov najboljši.
3. Salicilna umivalna voda zoper vse kožne izpušaje.
4. Salicilna štupa zoper neprijetno potenje nóg.

Avguštin Götzl,

podobar in pozlačevalec,

poštne ulice hiš. šte. 57 (poslopje slovenske čitalnice)

V LJUBLJANI —

ne zameniti z Leopold Götzl, v istih ulicah v Kozlerjevi hiši!

priporoča slavnemu občinstvu, zlasti prečastiti duhovščini in farnim predstojništvom, sledeče izdelke:

Oltarje, kriševе pota, tece (prišnice), svečnike (lustre), prapore (bandera), nebese (batdahine) po naročilu v vseh velikostih in po najnižji ceni.

V zalogi ima zmiraj podobe in kipe za oltarje, krstne omare, svečnike in kriše za stene, podobe svetnikov in iz narave vsake velikosti in cene na platnu, kositarji in papirji, zrcala itd. Posebno dober kup so oljnatе slike.

Nadalje je vedno dobro založen s podobami Kristusa na križi, od 6 palcev do 5 čevljev visokimi, kornišami, okvirji (romi) vsake sorte, kánonskimi tablami, vezili, preparacijami, bunčicami, s pozlačenimi lajštami, Kristusom na krišipod steklenimi oboki, podobami iz gipsa; lije tudi naglarnike (kapitole) in kinče iz gipsa, in jih zlati.

Zrezljanih okvirov (romov), korniš, deskic za rogove, drogov za zagrinjala, bunčic in gumb, nabiralnih pušic z zvončkom, krišev za rabo pri previdanji bolnikov, stalic in različnih posodic ali vrcev za rože po cerkvah je zmiraj na zbiru, — preskrbujejo pa se opravje za cerkve, svečniki za oltarje, sveče, rošni šopki in vencji, vlaki za zvonce, svetilnice, kositarske zvezde za prezračenje po cerkvah in drugih prostorih, spovednice, cerkveni stoli in klopi, sploh vse, kar spada k cerkvenemu kinču, — vse to naglo in po najnižji ceni. (78—3)

Vse poprave pri oltarjih, podobah, prižnicah, sploh pri vsem, kar se v cerkvah nahaja, se natančno in skrbno v kratkem času in po nizki ceni izvršujejo, ravno tako vsaka naročila z dežela. Pozlačenje in prezlačenje podob, okvirov itd. se najvestneje in dolgotrajno oskrbljuje. O vsem tem je velika kopicа pohvatnih pisem iz bližnjih in daljnih krajev na ogled.

Einladung zur Pränumeration

auf das

in Wien erscheinende politische Journal:

„Das Vaterland“.

Das Programm unseres Blattes ist hinlänglich bekannt; wir begnügen uns daher mit der Versicherung, dasselbe auch fernerhin ebenso entschieden zu vertheidigen, wie bisher. Dem erfreulichen Aufschwunge des Abonnements gemäß werden wir uns eifrig bestreben, das Blatt durch immer gediegener Artikel und immer zahlreichere Correspondenzen von allen wichtigen Punkten des In- und Auslandes zu einem wahren katholischen Centralorgan zu machen. Wir erlauben uns jedoch darauf hinzuweisen, daß es schon heute das an Reichhaltigkeit des Stoffes erste katholische Blatt Oesterreichs ist.

Das „Vaterland“ erscheint wöchentlich 7mal: am Montag als Abendblatt, an den anderen Tagen als Morgenblatt.

Der Abonnementspreis beträgt:

sammt portofreier Zustellung durch die Post:

für 3 Monate 5 fl. — fr.
für 6 Monate 10 fl. — fr.
für ein Jahr 20 fl. — fr.

Minderbemittelten wird eine Preisermäßigung auf sechszehn Gulden für das Jahr zugestanden, ohne daß dieselben sich eigens deswegen mit Darlegung ihrer Verhältnisse an uns zu wenden brauchen.

Die Administration des „Vaterland“,
Wien, Wollzeile 25.

(97—2)

Nove metrične mere in uteži!!

Cimentirano, najlepše izdelano po nizki ceni:

Železni uteži po ¼, 1, 2, 5, 10, 20 kilo.
Uteži z mesinka posamezni, od 1 grama do 5 kilo vsak.
Uteži z mesinka v garniturah brez posode.
„ „ „ v posodi na 3 sorte.
„ „ „ za decimalne vage.
„ „ „ za centimalne vage.
Mere za tekočine, trdne in debele, s cina.
„ „ „ z belega kositarja.
„ „ „ za olje.
„ „ „ za pivo.
„ „ „ za vino.

Mere za suhe reči z belega kositarja.
„ „ „ z železnega kositarja po 5, 10, 20 litrov.
„ „ „ z lesa od 1 do 100 lit.
Mere za štrihanje.
Mere za blago, plošaste ali štirivoglate, z železa ali lesa.
Palični metri (prej colne palice) s pupšpana, ribje kosti, meskana in slonove kosti.
Vage vsake vrste in velikosti.
Stari uteži se pri kupu vračunijo!!

Zaloga teh mér, utežev in vag je pri

Albinu Slitscher-ju,

trgovecu z železjem v Ljubljani na dunajski cesti št. 64.

(88—6)